

Kulturdepartementet
Enheten för medier, film och idrott
Jon Dunås

Kista, 2015-03-13

Remissvar: Från analog till digital marksänd radio – en plan från Digitalradiosamordningen (SOU 2014:77)

Bakgrund

KTH, Centrum för trådlösa system "Wireless@kth" bedriver forskning i samverkan med industri och myndigheter med stöd från bl.a. från VINNOVA. Wireless@kth har nu beretts möjlighet att ge sin syn på betänkandet "*Från analog till digital marksänd radio – en plan från Digitalradiosamordningen (SOU 2014:77)*".

På wireless@kth har vi med stort intresse under de senaste 30 åren både följt och deltagit i den tekniska utvecklingen av radiosystem för rundradio, såväl som för mobila nät och terminaler. Vi har även noga studerat de stora förändringar som skett i marknaden de senaste åren och deltar t.ex. i EU FP7 projektet METIS som ansvariga för arbetet med att definiera framtida användarscenarios i 5G.

Frågeställningarna inom ovan nämnda betänkande faller väl inom ramen för den forskning som bedrivs inom wireless@kth. Forskare inom centret har berett frågan och lämnar nedanstående yttrande.

Yttrande

Betänkandet "*Från analog till digital marksänd radio – en plan från Digitalradiosamordningen (SOU 2014:77)*", tar som utgångspunkt att en digitalisering av den marksända ljudradion kommer att genomföras i Sverige och rapporten ger en plan för dess genomförande samt drar även ett antal slutsatser om vilka konsekvenser denna digitalisering kommer att få.

Från wireless@kth ställer vi oss först och främst frågande till den påstådda samhällsnyttan av en digitalisering av den marksända ljudradion? Att år 2015 komma med det förslaget utan beaktande dels av utvecklingen av de digitala bredbandsnäten och smartphones, och dels den hastiga förändringen som skett i konsumtionsvanor vad gäller digitala Radio och TV media, är för oss högst förvånande!

Vad gäller den specifika rapporten tycker vi att det är olyckligt att den inte behandlar frågan om digital radio från ett helhetsperspektiv d.v.s. i analysen inkluderar alla tillgängliga teknologier för distribution och alla tillgängliga

plattformar för konsumtion. Vi anser även att några av de slutsatser som rapporten kommer med är direkt felaktiga:

- Den första slutsatsen som rapporten kommer med är att en övergång till digital marksänd ljudradio skulle få konsekvenser för miljön i form av minskad energianvändning. Detta anser vi vara en direkt felaktig slutsats. För en detaljerad teknisk analys, se bilaga.
- Den andra, enligt oss, felaktiga slutsatsen är att uppskattningsvis 3.5 miljoner fordon kommer att vara behov av konverteringslösningar för DAB+. Detta påstående vore sant om DAB+ vore den enda tekniken att ta emot och lyssna på rundradio, men så är ju icke fallet. De cellulära digitala bredbandsnäten 3G och 4G täcker idag mer än 90% av Sveriges vägnät varvid mottagning och konsumtion av alla de tjänster som DAB+ nätet kan tänkas komma att erbjuda kan redan idag ske m.h.a av en mobiltelefon kopplad till fordonets infotainmentanläggning.

Rapporten ger sken av att en DAB+ nätuttrullning kommer att skapa en konsumentmarknad för DAB+ mottagare. Vi anser att detta är ett både naivt och direkt felaktigt antagande. Så länge DAB+ mottagarna inte kommer att vara subventionerade kommer dessa aldrig att nå ut till konsumenter i en omfattning som är i närheten av den befolkningspenetration som smartphones har i Sverige idag (+70%) eller som den penetration som FM-mottagaren hade för 10 år sedan.

En nedsläckning av FM-nätet tror vi dock skulle kunna få många dåliga konsekvenser om det gjordes i dagsläget. Bland annat skulle trafikmeddelandetjänsten via RDS försvinna. Något som därför oroar oss mer än uttrullningen av DAB+ är rapportens förslag om släckningsvillkor av FM-nätet.

Sveriges Radio ser idag att deras programutbud konsumeras på 3 separata plattformar: FM radio, Mobilterminaler och Datorer. Lyssningskravet:

- ”50 procent av radiolyssnarna ska dagligen lyssna på radio via en digital plattform”

kan ev få konsekvensen att FM-radionätet stängs ned utan att någon enda lyssnare tillförts DAB+ nätet, och Sveriges Radios public service utbud i samma stund begränsas till enbart Mobilterminaler och Datorer.

Med vänlig hälsning

Claes Beckman
Föreståndare
wireless@kth
KTH Skolan för Informations- och kommunikationsteknik
08-790 60 00/0708-636969/claesb@kth.se